

Bijlage bij MT oplegger

Van : André Plat
Afdeling : Architectuur en Standaarden
Onderwerp : 3e trend - Waarderingsonderzoek GEMMA
Datum MT : 4 februari 2019

In deze bijlage MT komen achtereenvolgens aan de orde: waarderingscijfer, conclusies, aanbevelingen, acties VNG Realisatie en in het kort achtergrond en verantwoording van het onderzoek dat door Direct Research werd uitgevoerd.

Voor publicatie in de nieuwsbrief wordt voorgesteld tenminste het 'cursief' geciteerde deel te publiceren aangevuld met elementen uit deze notitie.

Waarderingscijfer GEMMA

In vervolg op de gebruikersonderzoeken 2014 en 2016 is eind 2018 wederom een gebruikersonderzoek gedaan.

Voor dit derde trend-onderzoek is voor de eerste keer ook een waardering gevraagd. De belangrijkste trends worden gegeven in de conclusies van het onderzoek. Door de 120 respondenten is het portfolio GEMMA gewaardeerd met een cijfer 7,2.

Conclusies

Bekendheid producten

- *De overall bekendheid met GEMMA-producten is significant lager dan in 2016. Voor de meeste individuele producten is de bekendheid licht gedaald, m.u.v. Baseline informatiehuishouding welke wel significant is gedaald. GIBIT kent een hoge naamsbekendheid als nieuw opgenomen product. GEMMA referentiecomponenten is de enige significante stijger.*

Gebruik producten

- *Het gebruik van GEMMA-producten is vergelijkbaar met 2016. De softwarecatalogus (80%), StUF-berichtenstandaard (76%) en GIBIT, Leveranciersmanagement en marktstrategie (71%) worden het meest gebruikt. Er wordt vaak ook geen architectuurmodel gebruikt of een eigen invulling geven aan de GEMMA-producten. Gemma referentiecomponenten wordt door bijna de helft gebruikt in 2018, wat fors hoger is dan in 2016.*
- *GEMMA producten worden iets minder duidelijk, bruikbaar en volledig gevonden dan in 2016. Verbetermogelijkheden zijn de duidelijkheid, praktische toepasbaarheid, vernieuwing en toegankelijkheid.*
- *Gemiddeld wordt het productportfolio van VNG Realisatie beoordeeld met een 7,2 (op een schaal van 1 tot 10).*

Toepassing gebruik

- Producten vooral gebruikt voor aansluiting bij de landelijke standaard en eenduidig communiceren met gemeenten.
- De helft gebruikt een vertaling/aanvulling om bijvoorbeeld de praktische toepasbaarheid te vergroten. Voor gemeenten die dit niet gebruiken, is er geen capaciteit voor of wordt er vastgehouden aan de landelijke standaard.

Inbreng gemeenten

- Een groot deel (44% vindt dat gemeenten voldoende inbreng hebben bij de ontwikkeling van GEMMA-producten.
- Gemeenten moeten meedenken, adviseren, toetsen en input leveren over toepassing in de praktijk.

Inbreng leveranciers

- Een derde geeft aan dat leveranciers voldoende inbreng hebben bij ontwikkeling van GEMMA-producten.
- Leveranciers moeten vooral geen beslissende rol hebben, maar een meedenkende, adviserende en reflecterende rol.

Rollen doorontwikkeling GEMMA

- Gebruikers dragen bij aan de doorontwikkeling middels meelezen, co-creatie en werkgroepen; 25% geeft aan geen bijdrage te (kunnen) leveren.
- Rol van VNG Realisatie dient vooral als belangenbehartiger te zijn.

Aanbevelingen

Bekendheid producten vergroten

- Het aandeel respondenten dat zegt geen van de GEMMA producten te kennen is significant toegenomen.
- Het is belangrijk dat VNG Realisatie de producten **onder de aandacht** blijft brengen onder potentiële gebruikers.

Praktische toepasbaarheid vergroten

- Het grootste knelpunt in het gebruik van GEMMA-producten blijkt de praktische toepasbaarheid. Gemeenten ervaren problemen met de vertaling naar de praktijk en behoefte aan hulp op dit gebied is groot.
- VNG Realisatie zou hieraan kunnen bijdragen door **workshops over de toepassing** te geven en **voorbeelden uit de praktijk** uit te werken. Op deze manier kan ook het gebruik van de producten verhoogd worden, omdat gemeenten vooral aangeven zelf meer aandacht te moeten besteden aan de producten om de bruikbaarheid te vergroten. Circa 1 op de 3 heeft behoefte aan training en opleiding en daar per dagdeel € 275,- voor over.

Overzichtelijke informatie

- Gebruikers hebben moeite met het vinden van de juiste informatie over producten. Ze vinden de informatie te complex en te omvangrijk.
- Door de informatie **compacter en overzichtelijker** aan te bieden, kan de beoordeelde bruikbaarheid en volledigheid vergroot worden.

Stimuleren eigen bijdrage doorontwikkeling

- Wanneer er gevraagd wordt naar de eigen gewenste bijdrage voor de doorontwikkeling van GEMMA, geeft één op de drie momenteel aan niet te kunnen/willen bijdragen of niet te weten hoe men zelf kan bijdragen.
- Het is raadzaam om **mogelijke rollen in kaart te brengen, te communiceren en te stimuleren.**

Acties VNG Realisatie

1. Bekendheid vergroten doen we door aan te haken bij generieke kennisdelingsbijeenkomsten (zoals doedagen etc). De GEMMA architectuur, standaarden en koppelvlakken worden beheerd en ontwikkelingen worden gevolgd. Er is veel capaciteit en energie benodigd voor de nieuwe ontwikkelingen en modernisering, zoals Common Ground, Gegevensmanagement en API strategie en uitvoering
2. De GIBIT en Omgevingswet en digitaal informatie-en archiefbeheer zijn bijgewerkt. Bij deze nieuwe onderwerpen gaan we ook praktijkvoorbeelden opnemen (2019-2020)
3. Toepasbaarheid wordt vergroot door het aanbieden van workshops, tegen vergoeding. We merken ook dat 'grip op ict' en het gebruik van architectuur en standaarden breder belangstelling hebben dan - waar het voor bedoeld en geschreven is - alleen architecten bij gemeenten en ontwikkelaars bij leveranciers.
4. Het portfolio op Gemmaonline zal geleidelijk aan compacter en overzichtelijker worden gemaakt onder andere door het opschonen van verouderde content(pagina's)
5. Gebruik te maken van het netwerk IMG 100.000+/VIAG tbv de praktijkvoorbeelden en leden Gebruikersraad.
6. Er zijn meerdere bewegingen gaande binnen gemeenten en de GEMMA portfolio ontwikkeling. Daar wordt in verschillende gremia aandacht aan besteed. Of en hoe hieromtrent een community van actieve gemeenten te organiseren hebben wij momenteel in beraad. We gaan starten met een Gebruikersraad van gemeenten om deze beweging ook binnen de GEMMA te communiceren. (zie ook de overige punten betreft gebruik en toegankelijkheid voor een breder publiek).

Kandidaten voor een deelname aan een Gebruikersraad GEMMA kunnen zich met een korte motivatie opgeven bij <mailto:andre.plat@vng.nl> Ik neem aan dat dit voor de nieuwsbrief is ? En niet voor het MT

Over het onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd van 22 november t.m. 7 december 2018. 1199 collega's bij gemeenten hebben een verzoek ontvangen vanuit VNG Realisatie. Voor de 1199 collega's bij gemeenten is gebruik gemaakt van adressen van VNG Realisatie/Copernica.

600 collega's hebben die mail geopend en 141 collega's – 13% - hebben het waarderingsonderzoek ingevuld - een link naar DirectResearch- , daarvan hebben 120 collega's een waarderingcijfer gegeven. Dat is voldoende representatief.

De rapportage bestaat naast een rapport ook uit de gebruikte vragenlijst alsmede de door respondenten gegeven 'antwoorden' op de open vragen. Een belangrijke leer-ervaring is dat het bureau DirectResearch een betaalbare en prettige partij is om dergelijk onderzoek uit te voeren. (4,5K € tegen een vergelijkbare opdracht bij ICTU in 2018 ad € 25K).